

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih : 12.2.2026
Sayı : 630

10/3765

Adnan Şefik ÇİRKİN
Hatay Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de Son Yıllarda Tarım ve Gıda Ürünlerinde Artan İthalatın Nedenlerinin, Plansız Üretim ve İthalat Politikaların Tarımın Sürdürülebilirliğine Etkilerinin, Tarımda Dışa Bağımlılığın Ulaştığı Boyutların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci Maddeleri Uyarınca Meclis Araştırması Açılmasını arz ve teklif ederiz.

Adnan Şefik ÇİRKİN
Hatay Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de tarım ve gıda ürünleri ithalatı son beş yılda istikrarlı ve hızlanan bir artış eğilimi göstermiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerinden yapılan derlemelere göre, 2021–2025 döneminde tarım, gıda ve içecek sektöründe ithalat her yıl artmış, 2025 yılı itibarıyla bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 25 artarak 22,8 milyar dolara ulaşmıştır. Aynı dönemde tarım ve gıda ürünleri ihracatındaki artış sınırlı kalmış, ithalat artışıyla oluşan fark giderek büyümüştür. Bu tablo, ithalatın geçici ve olağanüstü bir önlem olmaktan çıkarak, tarım ve gıda fiyatlarını dengelemede kalıcı bir politika aracı haline getirildiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Son beş yılda artan ithalat hacmine rağmen gıda fiyatlarında kalıcı bir düşüş sağlanamamış, aksine Türkiye gıda enflasyonunda dünya ortalamalarının üzerinde seyretmeye devam etmiştir. İthalata dayalı fiyat dengeleme politikalarının tüketici fiyatlarını düşürmekte yetersiz kaldığı, buna karşılık döviz kurundaki artışlar nedeniyle gıda fiyatları üzerinde ilave baskı oluşturduğu görülmektedir. Bu durum, ithalatın sorunu çözmek yerine daha da derinleştirdiğini göstermektedir.

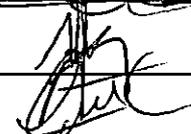
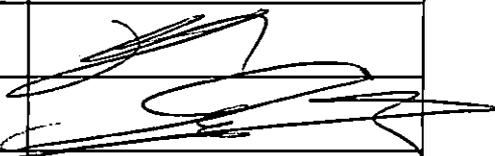
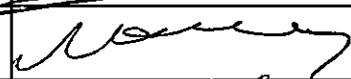
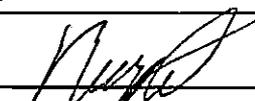
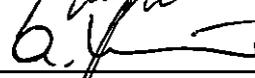
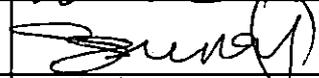
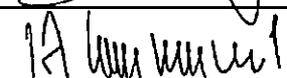
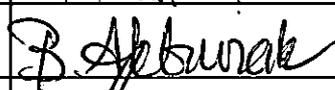
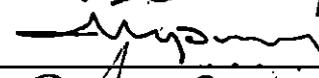
Öte yandan aynı dönemde çiftçilere verilen tarımsal destekler, hızla artan üretim maliyetlerinin gerisinde kalmıştır. Mazot, gübre, tohum, yem, elektrik ve sulama giderlerindeki yüksek artışlara rağmen desteklerin yetersiz olması, desteklerin geç açıklanması ve öngörülebilir bir tarım politikasının bulunmaması, üreticilerin üretim kararlarını olumsuz etkilemiştir. Birçok çiftçi zarar ettiği için ekim alanlarını daraltmış, bazı üreticiler ise tamamen üretimden çekilmek zorunda kalmıştır.

Çiftçinin üretimden uzaklaşması, tarımsal üretimde düşüşe ve arz açığına yol açmış; bu açık ise ithalat yoluyla kapatılmaya çalışılmıştır. Böylece yerli üretimin azalması ithalatı artırmış, artan ithalat ise yerli üretimi daha da zayıflatan bir kısır döngü yaratmıştır. Bu süreç, tarımsal sürdürülebilirliği ve gıda güvencesini ciddi biçimde tehdit eder hale gelmiştir.

Bir zamanlar tarımda kendi kendine yeterli ülkeler arasında yer alan Türkiye, bugün soğan, patates, bakliyat, pamuk, ayçiçeği, çay gibi ürünleri kendi koşullarında rahatlıkla üretilebilecek durumda iken temel tarım ve gıda ürünlerinde dahi ithalata bağımlı hale gelmiştir. Ürettiği stratejik ürünlerin bile ithal edilir duruma gelmesi ülkemizin ekonomik bağımsızlığını da tehdit eder duruma gelmiştir.

Bu nedenlerle; tarım ve gıda ürünlerinde artan ithalatın nedenlerinin, ithalatın kalıcı bir politika haline gelmesinin sonuçlarının, çiftçiye verilen desteklerin yeterliliğinin, üretimden çekilmenin boyutlarının ve uygulanan politikaların gıda enflasyonu ile gıda güvencesi üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde araştırılması; yerli üretimi güçlendirecek, çiftçiyi yeniden üretime yönlendirecek ve gıda fiyatlarında kalıcı istikrar sağlayacak çözüm önerilerinin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması zorunlu hale gelmiştir.

MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGESİ İMZA CETVELİ

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
Yasin Özdemir	Diyadin	
Yavuz Aydın	T Trabzon	
Hasan Tokdemir	Bursa	
Rıvan UZ	Çarşamba	
Burak OALGIN	Balıkesir	
Selank Türkmen	Bursa	
Mahmet Akdeniz	Edirne	
Bograz Karadağ	İstanbul	
Ayhan AKSES TAŞ	Adana	
Metin Ersoy	Muğla	
Benol Sarıtaş	Merkez	
Ahmet Esref Tokdemir	Ankara	
Burak Akburak	İstanbul	
Mehmet Mustafa ÖZKAN	Bozüyük	
Burhanettin Kocaman	Mersin	
Yüksel Arslan	Ankara	
Erhan Usta	Samsun	
Hüsmen KIRKPINAR	İzmir	
Hakan Seret ÖZÜN	Afyonkarahisar	
Selcan Paşca	Tekirdağ	
Ömer Korakas	Aydın	